

МАТЕРІАЛИ ПРОЄКТУ «ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ: ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ В ОСВІТІ»

До вашої уваги розроблені впродовж 2018–2023 років навчальні, методичні та просвітницькі матеріали проєкту, спрямовані на розвиток навичок інфомедійної грамотності та протидії шкідливим інформаційним впливам. Серед них ви знайдете як матеріали, адресовані вчителям і тренерам, так і розробки для найширшої аудиторії.

Готові поринути в море корисних знань, практичних порад і оригінальних ідей з інфомедійної грамотності? Тоді хутчій сканувати QR-коди!

Матеріали розроблені в межах проєкту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність в освіті», що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства США в Україні та в партнерстві з Міністерством освіти і науки України (МОН), Міністерством культури та інформаційної політики України (МКІП) та Академією української преси (АУП).

Частина представлених матеріалів розроблена в межах проєкту за підтримки Міністерства закордонних справ і міжнародного розвитку Великої Британії, що тривав у 2021–23 роках.

ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ

Вправи, що можна інтегрувати у предмети

Запропоновані вправи спрямовані на розвиток в учнів та учениць навичок критичного сприйняття інформації та дозволяють інтегрувати елементи медіаграмотності в теми з української мови й літератури, історії України, всесвітньої історії та мистецтва. На початку вправи зазначено, які саме навички й уміння розвиває конкретна вправа (наприклад, уміння відрізняти факти від суджень, ідентифікувати фейкову інформацію, шукати інформацію в інтернеті тощо).

1. Великі європейські стилі: античний, візантійський, романський, готичний, ренесанс, бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм.

Кожна з цих вправ має певне завдання, яке можна виконувати як окремо, так і разом з іншими. Це дозволяє використовувати ці вправи як частину уроку, а також як додатковий матеріал для вивчення теми. Крім того, ці вправи можна використовувати як матеріал для самоконтролю та самооцінки учнів. Крім того, ці вправи можна використовувати як матеріал для самоконтролю та самооцінки учнів.

Розвиток української мови. Ознайомлення з найбільш авторитетними мовними онлайн-словниками.

Вправа «Парно синоніми» | **Вправа «Іди на розширення»**

Цілі: У процесі роботи з цими матеріалами учні будуть здатні: розпізнавати та розуміти основні функції, цілі, мету, структуру, організацію та презентацію різних типів мови. Бути в змоззі оцінювати мовні матеріали за допомогою критеріїв інформаційної якості. Обговорювати критерії, які вживаються для оцінки якості мовних матеріалів.

Цілі навчання:

- Уміння читати та розуміти текст
- Уміння аналізувати текст
- Уміння використовувати інформацію з різних джерел

Інфомедійна грамотність на уроках мистецтва для учнів та учениць 9 класу

(доступні на сайтах
МОН та Всеукраїнської
школи онлайн (ВШО))
[Дивитися матеріали](#)

Інфомедійна грамотність на уроках української мови для учнів та учениць 8-9 класів

(доступні на сайтах
МОН та ВШО)
[Дивитися матеріали](#)

Урок № 1

Художня література як одна з форм духовної діяльності людини. Функції художньої літератури. Теорія літератури: художній образ, образ-персонаж, образ-символ, словесні, зорові, слухові образи тощо

Вправа «Історична відповідність словесних образів»

Джерело: <https://www.mpe.gov.ua/>

Цілі: Прочитати романовидну повість про життя українців під час літературної революції. Зрозуміти значення вірності — 20-40-х років. Зрозуміти роль української літератури в культурному житті України. Зрозуміти роль української літератури в культурному житті України. Зрозуміти роль української літератури в культурному житті України.

Учень має знати:

- роль української літератури в культурному житті України
- функції літератури

Учень має розуміти:

- значення вірності в українській літературі
- роль української літератури в культурному житті України

Учень має вміти:

- порівнювати твори літератури
- аналізувати образи, описувати образи

Інфомедійна грамотність на уроках української літератури для учнів та учениць 8-9 класів

(доступні на сайтах МОН та ВШО)

[Дивитися матеріали ↗](#)

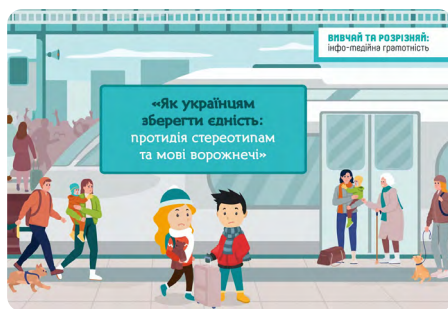
Інфомедійна грамотність на уроках історії України та всесвітньої історії для учнів та учениць 8-10 класів

Доступні для шкіл — учасниць проекту

Універсальні уроки з медіаграмотності для учнів та учениць 8-11 класів

Запропоновані навчальні матеріали — це алгоритми уроків, які можна провести онлайн або в класі, щоби разом з учнями потренувати навички інфомедійної грамотності й визначити ризики інформаційного простору під час війни.

Урок «Як українцям зберегти єдність: протидія стереотипам та мові ворожнечі»

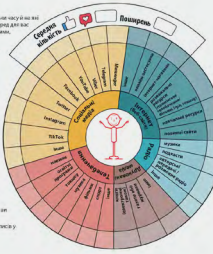

У ситуації безпрецедентно масштабного переміщення українців усередині країни та за кордон, спричиненого російською агресією, особливо важливими стають єдність та згуртованість українців. Ворог відчуває

цю нашу силу, тож багато інформаційних атак спрямовує саме проти згуртованості українців.

Урок навчає ідентифікувати дезінформаційні атаки ворога, сприяє розвитку емпатії й толерантності у взаємодії із внутрішньо переміщеними особами (ВПО) й українцями, які шукають прихистку за кордоном, навчає усвідомлювати небезпеки від перенесення стереотипів на цілі групи людей, розуміти наслідки та уникати мови ворожнечі. [Дивитися матеріали](#)

Моє медіаполе

Вправа. Кожна людина користується медіа-джерелами: дивиться новини, слухає нову й класичну музику, читає газети й журнали, користується Інтернетом, слухає музику, дивиться фільми, слухає новини по радію тощо. Усі ці джерела можна поділити на дві основні групи: медіа, створені штучно й медіа, створені людиною.

Медіа, створені людиною:

- Уважно дивіться на екран комп'ютера, телевізора чи смартфона — це, ймовірно, медіа, створені людиною. Висловте думку, чи варто довіри ці медіа.
- Прочитайте кілька статей (можливо!), введіть запит на пошуку інформації щодо певних подій, виберіть найкращий варіант й запитуйте інших у соціальних мережах чи інших медіа-джерелах.
- Прочитайте одні й ті ж самі події з різних точок зору. Чи відрізняються повідомлення про певні події?
- Прочитайте повідомлення про певні події з різних точок зору, а потім подивіться на відповідну новину в соціальних мережах чи інших медіа-джерелах. Чи відрізняються повідомлення про певні події?
- Введіть запит на пошуку інформації щодо певних подій, виберіть найкращий варіант й запитуйте інших у соціальних мережах чи інших медіа-джерелах. Чи відрізняються повідомлення про певні події?
- Введіть запит на пошуку інформації щодо певних подій, виберіть найкращий варіант й запитуйте інших у соціальних мережах чи інших медіа-джерелах. Чи відрізняються повідомлення про певні події?
- Введіть запит на пошуку інформації щодо певних подій, виберіть найкращий варіант й запитуйте інших у соціальних мережах чи інших медіа-джерелах. Чи відрізняються повідомлення про певні події?

Медіа, створені штучно:

- Введіть запит на пошуку інформації щодо певних подій, виберіть найкращий варіант й запитуйте інших у соціальних мережах чи інших медіа-джерелах. Чи відрізняються повідомлення про певні події?
- Введіть запит на пошуку інформації щодо певних подій, виберіть найкращий варіант й запитуйте інших у соціальних мережах чи інших медіа-джерелах. Чи відрізняються повідомлення про певні події?
- Введіть запит на пошуку інформації щодо певних подій, виберіть найкращий варіант й запитуйте інших у соціальних мережах чи інших медіа-джерелах. Чи відрізняються повідомлення про певні події?
- Введіть запит на пошуку інформації щодо певних подій, виберіть найкращий варіант й запитуйте інших у соціальних мережах чи інших медіа-джерелах. Чи відрізняються повідомлення про певні події?

Загалом:

Урок «Медіаграмотність під час війни: як вистояти в інформаційному потоці»

З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну ми ще раз переконалися, наскільки важливими є такі вміння як

перевірка інформації, виявлення маніпуляцій, розпізнавання дезінформації й

пропаганди, вміння орієнтуватися у надзвичайно інтенсивному новинному потоці, який підсилює стрес і тривожність. Урок допоможе розвинути ці вміння та зменшити тиск шкідливих інформаційних впливів на вас. [Дивитися матеріали](#)

Урок для учнів 8-11 класів

Кібербезпека: навички, які захищають не тільки під час війни

Чому важливо навчатися? У наш час, коли доступ до інформації, яку вивчаєте в очному режимі або курсами в Інтернеті, наскільки надійним є контент вашого професора чи знанні ви, що саме інформація, яку завантажили ви, не завантажила ніхто інше? Чи пошукуєте інформацію в інтернеті тільки в Україні або подорожувати за кордон? Чи знаєте ви, як захиститися від злодіїв, які крадуть ваші дані? Чи знаєте ви, як захиститися від злодіїв, які крадуть ваші дані? Чи знаєте ви, як захиститися від злодіїв, які крадуть ваші дані?

Мета запропонованого заняття — продемонструвати приклади загроз в інтернеті та пояснити, як можна їх униканути й захистити свої дані. До кожної дії в інтернеті важливо підходити критично та відповідально, дотримуватися певних правил, і тоді перебування у віртуальному просторі не буде загрозливим. Вміння ж захистити свої персональні дані в умовах війни може навіть вберегти чиесь життя.

Запропонований навчальний матеріал — це інтерактивний курс, який ретельно пропонує навчати про безпеку в Інтернеті. Курс розрахований на українців, які використовують Інтернет.

Отримуйте до цього заняття, вчителю, кажи їм завантажити онлайн-версію курсу, використовувати онлайн-версію курсу, використовувати онлайн-версію курсу, використовувати онлайн-версію курсу.

Урок «Кібербезпека: навички, які захищають не тільки під час війни»

Мета запропонованого заняття — продемонструвати приклади загроз в інтернеті та пояснити, як можна їх униканути й захистити свої дані. До кожної дії в інтернеті важливо підходити критично та відповідально, дотримуватися певних правил, і тоді перебування у віртуальному просторі не буде загрозливим. Вміння ж захистити свої персональні дані в умовах війни може навіть вберегти чиесь життя.

дотримуватися певних правил, і тоді перебування у віртуальному просторі не буде загрозливим. Вміння ж захистити свої персональні дані в умовах війни може навіть вберегти чиесь життя. [Дивитися матеріали](#)

«Урок до Всесвітнього тижня медіаграмотності. Віртуальний та реальний світи: чи є межа?»

Упродовж заняття учні дізнаються, чи справді соціальні мережі безкоштовні, поміркують, чи можна довіряти блогерам, та ознайомляться з технологіями

штучного інтелекту та deepfake, дізна-

ються, як працюють ці технології та з якими ризиками вони пов'язані. Урок також містить домашнє завдання, завдяки якому учні опановують інструмент із перевірки фото й відео. Заняття можна проводити як у класі, так і під час дистанційного навчання. [Дивитися матеріали](#)

Набір вправ із медіаграмотності для батьківських зборів

ВЛЮЧІТЬ ТА РОЗВІЯЙТЕ: інфо-медіа грамотність

Набір вправ із медіаграмотності для батьківських зборів

Мета:

- продемонструвати важливість знань і навичок із медіаграмотності у повсякденному житті, запропонувати практичні вправи, які учасники заходу можуть провести зі своїми дітьми.

Що необхідно підготувати:

- роздатковий матеріал («Колося емоції», «Мас медіаграмотності»)

Тривалість заходу: оригінально 40-60 хв. Зустріч може бути проведена онлайн.

Матеріал складається із вступу, трьох вправ («Емоції і новини», «Мас медіаграмотності та медіаграмотність проти шахраїв») та заключної частини.

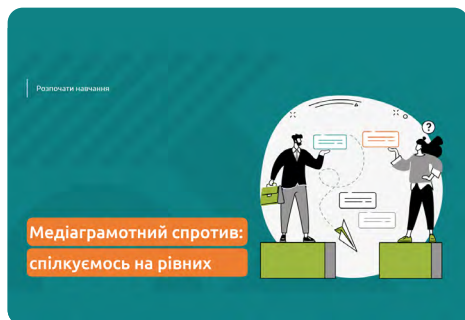
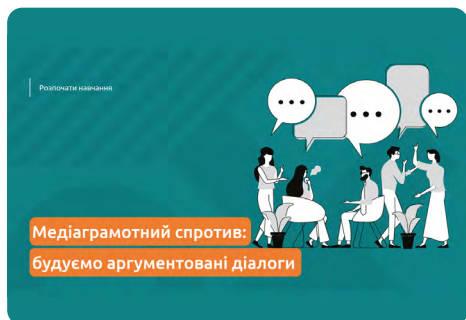
Набір вправ, розроблених для проведення учителями батьківських зборів із теми медіаграмотності в умовах війни. Мають за мету про-

демонструвати важливість знань і навичок із медіаграмотності у повсякденному житті, запропонувати практичні вправи, які батьки, учасники заходу, можуть провести зі своїми дітьми. Матеріал можна використовувати як цілісно, так і окремими вправами, якщо педагог

вважає за потрібне присвятити частину зборів темі критичного сприйняття інформації. [Дивитися матеріали](#)

ОНЛАЙН-КУРСИ

Онлайн-курси «Медіаграмотний спротив»: «Будуємо аргументовані діалоги» та «Спілкуємось на рівних»

Онлайн-курси «Медіаграмотний спротив: Будуємо аргументовані діалоги» та «Медіаграмотний спротив: Спілкуємось на рівних» інтегрують інфомедійну грамотність у вивчення української мови підлітками та дорослими й розвивають соціальну толерантність.

Проходження онлайн-курсів в інтерактивній манері разом із персонажами-провідниками дозволить збагатити свої знання одночасно з української мови та медіаграмотності, щоб аргументовано відстоювати свою позицію і водночас бути толерантним до поглядів, суджень та гендерних особливостей співрозмовників, запобігати проявам мікроагресії в мовленні та вміти розпізнавати їх. І надає можливість отримати сертифікат підвищення кваліфікації — за проходження кожного курсу вам буде нараховано 15 годин (0,5 кредита ЄКТС) /30 годин (1 кредит ЄКТС) за обидва курси. Онлайн-курси створені в партнерстві з ГО «Асоціація інноваційної та цифрової освіти».

[Курс «Будуємо аргументовані діалоги» ↗](#)

[Курс «Спілкуємось на рівних» ↗](#)

VERIFIED

курс з медіаграмотності

Very Verified: онлайн-курс із медіаграмотності

Скільки часу ми витрачаємо на стрічку новин у соціальних мережах, на повідомлення в месенджерах, різноманітні сповіщення, поштові розсилки? Як зрозуміти, який контент корисний, а який краще ігнорувати? Онлайн-курс Very Verified

надає практичні навички інфомедійної грамотності.

Very Verified складається з кількох розділів, серед яких:

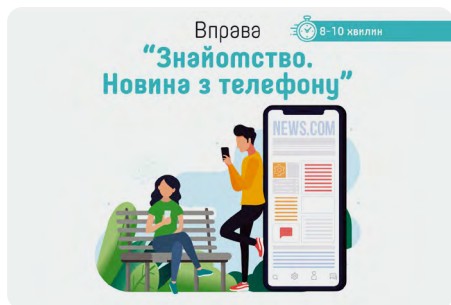
- ◆ Медіапростір. Цей розділ пояснює, що таке медіа і як вони працюють, а також допомагає навчитись відрізняти факти від суджень.
- ◆ Традиційні медіа. Цей розділ розповідає про типи медіа, редакційну політику та стандарти журналістики.
- ◆ Соціальні медіа. У цьому розділі ви дізнаєтесь про алгоритми в соціальних медіа та когнітивні викривлення.
- ◆ Дезінформація та пропаганда. У цьому розділі ви навчитеся розрізняти ці поняття, а також дізнаєтеся, як працюють дезінформаційні наративи (оновлюється).
- ◆ Маніпуляції. Цей розділ вчить розпізнавати різні типи маніпуляцій, ботів і тролів, контролювати власні емоції (оновлюється).
- ◆ Стереотипи та мова ворожнечі. У цьому розділі ви дізнаєтеся, як можуть нашкодити наявність деяких стереотипів та використання мови ворожнечі (оновлюється).

Після проходження курсу учасники мають змогу пройти фінальний тест та отримати сертифікат. [Дивитися матеріали](#) »

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

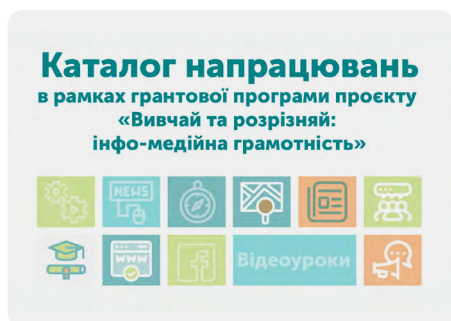

Вправи, які розвивають навички інфомедійної грамотності. Навчально-методичне видання

Набір тренерських карток для інтерактивних вправ з інфомедійної грамотності під час проведення тренінгів наживо та інших заходів

неформальної освіти. Кожна картка містить інструкцію із проведення вправи і поради для тренера, детальний опис вправи, висновки. Вправи й активності, представлені у збірці, можуть також стати у пригоді вчителю на уроках і в поза-класній роботі. [Дивитися матеріали](#) »

Каталог напрацювань у рамках грантової програми проєкту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність»

У цьому каталозі представлені результати 20 грантових програм для закладів вищої освіти (ЗВО), впроваджених протягом 2020-2021 років у 12 регіонах

України. Грантові програми ЗВО охопили більше 10 тисяч учасників. Каталог описує різні інструменти й підходи до популяризації інфомедійної грамотності: квести, ігри з медіаграмотності, створення медіахабів, медіафестивалі, конкурси, воркшопи, майстерки, навчальні відео, токшоу, медіатолоки тощо. [Дивитися матеріали](#) »

Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера

Набір вправ із інфомедійної грамотності для онлайн-навчання, що сприяють критичному сприйняттю інформації учасниками

тренінгів, їх впевненому орієнтуванню

в сучасному інформаційному світі, формують основи свідомого та відповідального медіаспоживання. Посібник містить детальні інструкції з використання онлайн-інструментів у дистанційному навчанні ІМГ. Посібник включає вправи, розроблені для тренінгів, що проводилися в межах проєктів IREX, і апробовані в період дистанційного навчання. Його побудовано за принципом конструктора із 61 вправи (10 мотиваційних, 47 тематичних та 4 підсумкових), що дає тренеру змогу самостійно сформулювати програму тренінгу залежно від специфіки та потреб аудиторії. [Дивитися матеріали](#) >

Набір для класної та позакласної роботи «Як аналізувати медіа критично»

Ці матеріали допоможуть розвинути в молоді навички критичного сприйняття інформації, зокрема вміння відрізнити факти

від суджень, перевіряти інформацію, розрізнити джерела, аналізувати текстовий та візуальний контент, ідентифікувати різні види маніпуляцій (у заголовках, фото, відео, соціологічних даних) та прояви пропаганди й мови ворожнечі, ефективно шукати інформацію, безпечно комунікувати в соціальних мережах. Також матеріали містять поради щодо роботи з інформацією під час війни.

Роздавальні матеріали розроблені на основі прикладів, порівнянь та роз'яснень та можуть бути застосовані тренерами з інфомедійної грамотності в позашкільній освіті. Вони можуть бути корисними вчителям як допоміжний матеріал для інтегрованих уроків із різних предметів, у яких додатково розвиваються навички з ІМГ. [Дивитися матеріали](#) >

The curriculum for teaching English through Media Literacy. Збірник з інтеграції медіаграмотності у викладання англійської мови в університетах

Збірник — це набір вправ, зосереджених на основних аспектах інформедійної грамотності, інтегрованої у вивчення англійської мови студентами/-ками університетів. У ньому представлені теми та підходи, актуальні для молодих людей, які планують стати вчителями/-ками англійської мови або вивчають її. Розділи збірника побудовані таким чином, щоби поступово знайомити з темою та залучати студентів/-ок до дискусії за допомогою запитань, які спонукають до роздумів, покликаних розвивати і вдосконалювати навички критичного мислення. Навчання базується на актуальних медіакейсах і має практичний характер. [Дивитися матеріали](#) »

Конструктор вправ: інтерактивний онлайн-посібник із медіаграмотності для студентів і викладачів журналістики

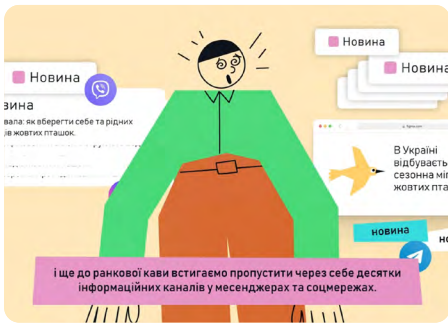
Онлайн-посібник «Конструктор вправ» побудований за інтерактивним принципом вибору користувача. Кожен користувач має змогу обрати тему з інформедійної грамотності, яка його/її цікавить, чи предмет журналістської підготовки, і посібник підбере вправи за запитом. Кожна вправа супроводжується аудіоподкастом щодо відповідного поняття ІМГ зі Словника до «Конструктора». Також доступні текстові версії посібника і словника.

Посібник підготовлений IREX у партнерстві з ГО «Український інститут медіа та комунікації». [Дивитися матеріали](#) »

ПРОСВІТНИЦЬКІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ШИРОКОЇ АУДИТОРІЇ

Анімаційні відео для розвитку критичного мислення

Відео №1. «Корисні звички інформаційної гігієни на кожен день»

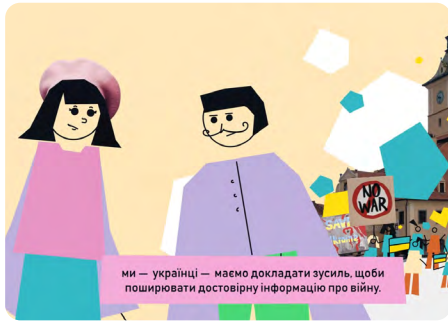
У першому відео пропонуємо згадати корисні звички інформаційної гігієни на кожен день. Віримо, що вони будуть корисними для кожного українця та українки, і закликаємо вас поширювати відео серед знайомих та друзів. [Дивитися відео ↗](#)

Відео №2. «Якісна журналістика vs інформаційний фастфуд»

Друге відео розповідає, чим якісна журналістика відрізняється від інформаційного фастфуду. Чому важливо стежити за контентом, який ми споживаємо? Пропонуємо завітати за лаштунки медійної кухні та самостійно в цьому розібратися. [Дивитися відео ↗](#)

Відео №3. «Як розмовляти з іноземцями про війну Росії проти України?»

Третє відео пропонує поради й рекомендації, як зважено та конструктивно комунікувати з іноземцями про війну Росії проти України. Комунікація з представниками інших країн, які не завжди розділяють схожі досвіди й переконання, стала ще одним

викликом повномасштабного вторгнення, коли мільйони українців та українок були змушені покинути територію України. Пропонуємо кілька простих порад, які можуть стати у пригоді, коли ви будете спілкуватися з іноземцями про події в нашій країні. [Дивитися відео](#) ↗

Подкаст «Життя в серванті»

Подкаст «Життя в серванті»: п'ять епізодів бесід із протидії радянській пропаганді в масовій культурі, повсякденному житті та святковому календарі українців та українок. Підготовлений IREX у партнерстві з The Ukrainians за участі відомих істориків та діячів культури, зокрема Євгена Клопенка, Ярослави Кравченко, Ахтема Сеїтаблаєва, Римми Зюбіної, Олени Стяжкіної, Юрія Макарова.

Подкаст «Життя в серванті» демонструє, що пропаганда — не лише в політичних промовах чи новинах. Радянське коріння культурної пропаганди проросло в музиці, кінофільмах, святкових атрибутах і ритуалах, що можуть зберігатися в житті українців дотепер. У цьому подкасті гості та ведуча пропонують розібратися, як нам прибрати ці радянські атрибути, які, неначе величезний сервант, стоять у нашому житті.

Подкаст «Життя в серванті» номінований на премію «Слушно-2023» в категорії «Про історію і суспільство». [Слухати подкаст](#) ↗

ПРОСТІ СПОСОБИ ПЕРЕВІРКИ ФОТО

Зображення давно перевіряються на запис впливів і порівняє сюжети, в сучасні відео, ну ось ось самі прості способи перевірки оригінальності фото. Завдяки цьому ви можете бути впевнені в тому, що інформація, яку ви отримуєте, є достовірною.

ПІДОЗРІЛІ ФОТО? СТАВИМО ЗАПИТАННЯ!

- 1. Чи на фото дані дані (наприклад, дата та час)?
- 2. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?
- 3. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?
- 4. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?
- 5. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?
- 6. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?
- 7. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?
- 8. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?
- 9. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?
- 10. Чи є на фото дані (наприклад, дата та час)?

Вісім простих порад зі впевненої орієнтації в інформаційному потоці

Набір із 8 карток, які містять практичні поради для кожного споживача інформації у щоденному житті. Прості поради допоможуть зрозуміти, на які джерела інформації

варто покладатися у щоденному ухваленні рішень, як не піддаватися тиску емоцій і мові ворожнечі, як не стати жертвою брехні і пропаганди та як захистити свої персональні дані. Матеріали будуть корисними для тих, хто відчуває потребу бути впевненішим/-ою в сучасному потоці інформації, починає знайомитись із базовими поняттями інфомедійної грамотності, та для осіб, що були вимушені залишити постійне місце проживання. [Дивитися матеріали](#) ↗

варто покладатися у щоденному ухваленні рішень, як не піддаватися тиску емоцій і мові ворожнечі, як не стати жертвою брехні і пропаганди та як захистити свої персональні дані. Матеріали будуть корисними для тих, хто відчуває потребу бути впевненішим/-ою в сучасному потоці інформації, починає знайомитись із базовими поняттями інфомедійної грамотності, та для осіб, що були вимушені залишити постійне місце проживання. [Дивитися матеріали](#) ↗

**УЯВНІ (НЕ)ДРУЗІ:
ЯК ВИКРИТИ ТРОЛІВ І БОТІВ?**

Матеріали програми «Посилення стійкості до шкідливих інформаційних впливів під час війни»

Набір матеріалів розроблений експертами та експертками IREX у межах навчальної програми для державних службовців і

служниць та представників і представниць органів місцевого самоврядування. Він складається з кількох тем, серед яких: «Як споживати і поширювати інформацію під час війни?», «Чому важливо перевіряти фото і як це робити?», «Як викрити ботів і тролів?», «Пропаганда: як не піддатися впливам?», «Як визначити, що інформація достовірна?» та інші. До кожної теми матеріали «запаковані» у два формати: картинки для соцмереж і месенджерів та pdf-файли з детальнішими поясненнями та прикладами. [Дивитися матеріали](#) ↗

Як переключити свою увагу з однієї діяльності на іншу або активізувати себе

Дві вправи, спрямовані на активацію взаємодії правої та лівої півкуль головного мозку. Ці вправи можна виконувати вранці або протягом дня, коли вам потрібно включитися в роботу, активізувати свою розумову діяльність або переключитися.

1

Лівою рукою торкаємося кімчика носа, правою рукою, навхрест торкаємося лівого вуха. Потім міняємо: правою рукою – кімчика носа, лівою – правого вуха.

2

Ставимо доргані паралельно одна одній, загинаємо на лівій руці великий палець усередину, залишаючи долоню відкритою. Праву руку складаємо в кулак, загинаючи великий палець зовні, назовні. Потім змінюємо: залишаємо великий палець – на правій руці, лівою формуючи кулак. І так по черговому змінюємо положення рук спершу повільно, потім пришвидшуємо.

Поради із кроками для самозаспокоєння

Перемогти стрес: як переключити свою увагу з однієї діяльності на іншу або активізувати себе. Вправи, що допомагають заспокоїтися під час сприйняття емоційної інформації та відновити емоційний баланс для здорового медіаспоживання.

Порадник містить дві вправи, спрямовані на активацію взаємодії правої та лівої півкуль головного мозку. Ці вправи можна виконувати вранці або протягом дня, коли вам потрібно включитися в роботу, активізувати свою розумову діяльність або переключитися. [Дивитися матеріали](#) »

Зарядка з медіаграмотності

Вправи на 7 днів, які розповідають на конкретних прикладах, як відбуваються маніпуляції та на що звертати увагу, щоб залишатися медіасвідомими; як стати спокійними, зосередженими і підготовленими до життя у світі фейків і маніпуляцій.

Практичні поради для регулярної практики, щоби покращити інформаційне самопочуття, підійдуть тим, хто хоче не впасти в паніку від кількості новин у стрічці фейсбука, хто відчуває, що диджитал-раціон із фейків та клікбейтів слід змінити на новини «здорової людини». Зарядка з медіаграмотності покаже, ЯК споживати, а не ЦО.

Розроблено IREX у партнерстві з виданням «Куншт» для виставки Data CTRL Centre (2020). [Дивитися матеріали](#) »

МАНІПУЛЯЦІЇ В МЕДІА

ЯК ЇХ РОЗПІЗНАТИ?

ФАКТ

Корисно знати: факт

ДЕЗІНФОРМАЦІЯ

Подання фактів, насправді не вірних, насправді не існуючих

ФЕЙК

Неправдиві повідомлення, які часто є копією відеозапису. Схожі на факт, щоб ввести в оману громадськість та переконати читача

Корисно знати: фейк — це завжди вилучилась відео

ЦЕНЗУРА

Збірочка повідомлення про певні події, людей чи теми. Мовчазно, майже завжди коментують редакцією без оновлення програм.

МАНІПУЛЯЦІЯ ФАКТАМИ

Відомо та перевірено інформації, яка подана так, щоб ввести в оману

Корисно знати: факт — це завжди відео

ПРИХОВАНА РЕКЛАМА

Реклама, яка замаскована у вигляді інформативних повідомлень

Інформаційні постери проекту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність»

Плакати для використання під час проведення тренінгів, бесід, клубів із медіаграмотності або розміщення на стендах у бібліотеках

та інших громадських місцях. Матеріали містять інформацію про розпізнавання маніпуляцій у медіа, журналістські стандарти, порівняння фактів і суджень, інформаційну бульбашку та карту вмінь з інфомедійної грамотності.

[Дивитися матеріали >](#)

ПОДІЛІТЬСЯ З ІНШИМИ

Поширюйте цей каталог серед колег і колежанок, учнів і учениць та їхніх батьків. Посиліймо розвиток медіаграмотності разом!

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

